

**Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին առընթեր մարդու
իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի անդրադարձը հայազիտության
խնդիրներին**

1.

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՄԱՐԴՈՒ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

*375077, Երևան, Մարշալ Բաղրամյանի պողոտա, 26
հեռ. 52-96-89*

« 20 » հոկտեմբերի 2003 թ.

Թիվ ՄԻ-187_

**ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ
ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ-ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ-ՓՈԽԱԽԱԳԱՀ
ՊԱՐՈՆ ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆԻՆ**

ՀԱՐԳԵԼԻ ՊԱՐՈՆ ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆ

Շրջանառվող տեղեկությունների համաձայն, ՀՀ գիտությունների ազգային
ակադեմիայի պատմության ինստիտուտում, մոտ ապագայում, դոկտորական
ատենախոսության պաշտպանության է ներկայացվելու պատմական գիտությունների
թեկնածու Արմեն Այվազյանի հեղինակած «Հայոց եկեղեցին XVIII դարի հայ
ազատագրական շարժման քառուղիներում» մենագրությունը:

Հավանաբար հիմնագուրկ չեք համարի տարածում գտնող այն պնդումը, որ
Արմեն Այվազյանին ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայում ընթացիկ տարվա
սեպտեմբերին կայացած Հայազիտական միջազգային համաժողովի աշխատանքներին
մասնակցելու հնարավորությունից զրկելը ոչ միայն չճառայեց համաժողովում
գիտական տարբեր դիրքորոշումների ազատ արծարծման շահերին, այլև
ցավալիորեն բացասական անդրադարձ ունեցավ մեր երկրում հասարակական
գիտությունների ասպարեզում գիտական ստեղծագործության ազատության
վերաբերյալ պատկերացումների վրա:

Ելնելով Հայաստանում և արտերկրում նշված հարցի ձեռք բերած հասարակական հնչեղությունից, դրանով պայմանավորված, Արմեն Այվազյանի գիտական հետազա գործունեության նկատմամբ մի շարք իրավապաշտպան կազմակերպությունների և անհատ մտավորականների կողմից դրսևորվող հետաքրքրությունից, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունում նրա գիտական գործունեության հեռանկարների առթիվ երբեմն արտահայտվող մտահոգությունից, խնդրում ենք Ձեզ ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովին կանխավ տեղեկացնել Ա. Այվազյանի ատենախոսության պաշտպանության ժամկետի մասին՝ քննարկմանը հանձնաժողովի ներկայացուցիչների ներկայությունն ապահովելու և վերջինիս ընթացքի մասին անմիջականորեն տեղեկանալու նպատակով:

Հարգանքով,

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՍՐՅԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՄԱՐԴՈՒ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

*375077, Երևան, Մարշալ Բաղրամյանի պողոտա, 26 «11» դեկտեմբերի 2003թ.
հեն. 52-96-89*

Թիվ ՄԻ-203

**ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
«ՀՀ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ»
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏ
ՊԱՐՈՆ Ա.ԹՈՉՈՒՆՅԱՆԻՆ**

**ՊԱՏՃԵՆԸ՝ ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ ՊԱՐՈՆ Ս. ԵՐԻՑՅԱՆԻՆ**

ՀԱՐԳԵԼԻ ՊԱՐՈՆ ԹՈՉՈՒՆՅԱՆ

Ընթացիկ տարվա դեկտեմբերի 9-ին ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտում կայացավ պատմական գիտությունների թեկնածու Արմեն Այվազյանի դոկտորական ատենախոսության պաշտպանությունը:

Դեռևս մինչև պաշտպանությունը, բազմիցս մտահոգություններ են հնչել, որ գիտության հետ կապ չունեցող նկատառումներով, փորձեր են կատարվում սահմանափակել Արմեն Այվազյանի գիտական ստեղծագործության ազատության իրավունքը: Այդ կապակցությամբ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս-քարտուղար-փոխնախագահ Վ. Բարխուդարյանին ուղղված մեր թիվ ՄԻ-187 առ 20.10.03թ. գրությամբ խնդրել էինք կանխավ տեղեկացնել ատենախոսության պաշտպանության ժամկետի մասին՝ քննարկմանը հանձնաժողովի ներկայացուցիչների ներկայությունն

ապահովելու և վերջինիս ընթացքի մասին անմիջականորեն տեղեկանալու նպատակով:

Ի պատասխան նշված գրության ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս-քարտուղար-փոխնախագահից համապատասխան տեղեկատվություն ստանալուց հետո, հանձնաժողովի երեք ներկայացուցիչներ դիտորդական առաքելությամբ մասնակցեցին ատենախոսության հրապարակային պաշտպանությանը:

Հանձնաժողովի ներկայացուցիչների դիտարկման արդյունքով, ցավով հարկադրված ենք արձանագրել, որ Արմեն Այվազյանի դոկտորական ատենախոսության քննարկման ընթացքը հիմքեր է տալիս արդարացված համարելու նրա գիտական գործունեության հանդեպ խտրականության դրսևորումների վերաբերյալ նախկինում արտահայտված մտահոգությունները և մտավախությունները:

Սույն եզրահանգման համար հիմք են ծառայում մասնավորապես հետևյալ փաստերը.

1. Ատենախոսության մասին ԵՊՀ հայոց պատմության ամբիոնի կարծիքը հայցորդին հանձնվել է պահանջվող 10 օրվա փոխարեն ընդամենը 5 օր առաջ:
2. Ավելին, անգամ ատենախոսության քննարկման ընթացքում, նիստը վարողի կողմից փորձ կատարվեց տեղում հանպատրաստից հրապարակելու մինչ այդ հայցորդին չհանձնված մեկ այլ կարծիք (գրված ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի աշխատակից Էմմա Կոստանոյանի կողմից):
3. ԵՊՀ հայոց պատմության ամբիոնի վարիչը քննարկման ընթացքում հրապարակային հայտարարեց, որ ամբիոնի կողմից ներկայացված կարծիքի քվեարկությանը մասնակցած 10 պատմաբաններից 5-ը կարդացել են ատենախոսությունը: Այսպիսով, պարզ դարձավ, որ բացասական կարծիքին կողմ քվեարկած 9 աշխատակիցներից առնվազն 5-ը չեն կարդացել ատենախոսությունը: Այնուհանդերձ, այդ անձինք կողմ են քվեարկել բացասական կարծիքին: Հարց է առաջանում՝ ի՞նչ շարժառիթներով: Քննարկման ընթացքում ակադեմիկոս Հրաչիկ Սիմոնյանը առաջարկեց այդ հարցի պարզաբանման իր տարբերակը: Այն է՝ ստախանովյան շարժման ավանդույթների կիրառումը ամբիոնի գործունեությունում:

4. Չնայած հետևյալ հանգամանքներին.

(ա) Հայցորդը հանգամանալի, հիմնավորված և սպառիչ բացատրություններ և պարզաբանումներ ներկայացրեց բացասական կարծիքներում շարադրված դատողությունների վերաբերյալ, այսպիսով, քննարկանք մասնակցող հեղինակավոր մասնագետների կարծիքով, անթերի պաշտպանելով ատենախոսությունը: Դրանից հետո, բացասական բովանդակությամբ ելույթներ, ըստ էության, չեղան:

(բ) Հայցորդի բոլոր ընդդիմախոսները՝ ակադեմիկոս մանվել Զուլայանը, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Է. Լ. Դանիելյանը, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Վ. Ա. Դիլոյանը, միջնորդեցին հայցորդին շնորհել դոկտորի աստիճան:

(գ) Ատենախոսության վերաբերյալ անվերապահորեն դրական ելույթներ ունեցան ակադեմիկոս Հրաչիկ Սիմոնյանը, ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյանը, դոկտոր, պրոֆեսոր Մհեր Կարապետյանը, դոկտոր, պրոֆեսոր Վլադիմիր Ղասախեցյանը, ակադեմիկոս Ռաֆայել Ղազարյանը, ակադեմիկոս Սեն Արևշատյանը:

(դ) Ելույթ ունեցողներից ոմանք (մանսավորապես՝ ակադեմիկոս Հրաչիկ Սիմոնյանը, ակադեմիկոս Ռաֆայել Ղազարյանը) դեռևս մինչև դոկտորի գիտական աստիճան շնորհելու հարցի քվեարկությունը ուղղակիորեն և հրապարակայնորեն հորդորեցին մասնագիտական խորհրդի անդամներին՝ ձեռնապահ մնալ գիտության հետ կապ չունեցող նկատառումներից և քվեարկել անաչառ կերպով:

Այնուհանդերձ, քվեարկության արդյունքը բացահայտորեն հակասեց ատենախոսության քննարկման ողջ գործընթացի արդյունքներին և տրամաբանությանը: Մասնագիտական խորհուրդը որոշում չկայացրեց հայցորդին դոկտորի աստիճան շնորհելու վերաբերյալ:

Բնութագրական է, որ ի նշան բողոքի՝ մասնագիտական խորհրդի ոչ մասնագիտական քայլի դեմ, այդ հաստատությունից դուրս գալու մասին են հայտարարել ակադեմիկոսներ Հրաչիկ Միմոնյանը և Վարդգես Միքայելյանը:

Ելնելով վերը շարադրվածից, խնդրում եմ Ձեզ միջոցներ ձեռնարկել աջակցելու համար ՀՀ ԳԱԱ-ին պատմության ինստիտուտում գործող մասնագիտական խորհրդի գործունեությունում անաչառության և գիտական անկողմնակալության վերաբերյալ կասկածների տեղիք տվող հիմքերը վերացնելու և հայցորդ Արմեն Այվազյանին իր ատենախոսությունը հանրապետությունում սահմանված պատշաճ կարգով և երաշխիքներով պաշտպանելու համար:

Առդիր՝ 1. Հանձնաժողովի թիվ ՄԻ-187 առ 20.10.03թ. գրության պատճենը:

2. ՀՀ ԳԱԱ-ից ստացված թիվ 24-05/515 առ 03.11.03թ. պատասխանի պատճենը:

3. «Գոլոս Արմենիի», «Ազգ», «Նովոյե Վրեմյե», «Հայոց Աշխարհ» թերթերի այսօրվա հրապարակումները քննարկվող հարցի վերաբերյալ:

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ,

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Հ. ԱՍՐՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՄԱՐԴՈՒ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

375077, Երևան, Մարշալ Բաղրամյանի պողոտա, 26 «11» փետրվարի 2004թ.
հեռ. 52-96-89

Թիվ ՄԻ-013

«ՆՈՎՈՅԵ ՎՐԵՄՅԱ» ԹԵՐԹԻ
ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ
ՊԱՐՈՆ Ռ. ՍԱԹՅԱՆԻՆ

ՊԱՏՃԵՆԸ՝ ՀՀ ԳԱԱ ՊՐԵԶԻԴԵՆՏ
ՊԱՐՈՆ Ֆ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԻՆ

ՀԱՐԳԵԼԻ ՊԱՐՈՆ ՍԱԹՅԱՆ

«Նովոյե Վրեմյա» թերթի ս.թ. փետրվարի 10-ի համարում «Հին պաշտպանությունը նոր դիտանկյունից» խորագրով նյութում տեղ են գտել ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի վերաբերյալ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս-քարտուղար-փոխնախագահ Վլադիմիր Բարխուդարյանի կողմից կատարված իրականությանը չհամապատասխանող հայտարարություններ: Պարոն Վ.Բարխուդարյանը հայտարարել է, թե հանձնաժողովն իբր հետաքրքրվել է իրենից թե ինչու է ձգձգվում պատմական գիտությունների թեկնածու Արմեն Այվազյանի ատենախոսության պաշտպանությունը:

Իրականում, հանձնաժողովը թիվ ՄԻ-187 առ 20 հոկտեմբերի 2003թ. գրությամբ իր մտահոգությունն է հայտնել ՀՀ ակադեմիկոս-քարտուղարին այն մասին, որ հայագետ Արմեն Այվազյանը զրկվել է ՀՀ ԳԱԱ-ում կայացած միջազգային հայագիտական համաժողովի աշխատանքներին մասնակցելու հնարավորությունից, ինչը խիստ բացասաբար է անդրադարձել Հայաստանի Հանրապետությունում գիտական ստեղծագործության ազատության վիճակի վերաբերյալ պատկերացումների վրա: Նույն նամակով, հանձնաժողովը տեղեկացրել է նաև իրավապաշտպան կազմակերպությունների ու մտավորականության ներկայացուցիչների այն մտավախության մասին, որ Արմեն Այվազյանի նկատմամբ նման խտրական վերաբերմունքը կասկածի տակ է դնում այդ գիտնականի կողմից Հայաստանում գիտական ազատ գործունեությամբ զբաղվելու հեռանկարները:

Ելնելով վերը շարադրվածից, պրն. Վ.Բարխուդարյանին առաջարկվել է հանձնաժողովին տեղեկացնել Արմեն Այվազյանի ատենախոսության պաշտպանության ժամկետի մասին, քննարկման ժամանակ հանձնաժողովի դիտորդների ներկայությունն ապահովելու և վերջինիս ընթացքի մասին անմիջականորեն տեղեկանալու նպատակով:

Պրն. Վ.Բարխուդարյանն իր թիվ 24-05/515 առ 03.11.2003թ. գրությամբ հանձնաժողովին պաշտոնապես տեղեկացրել է Արմեն Այվազյանի ատենախոսության պաշտպանության վայրի և ժամանակի մասին:

Հանձնաժողովի դիտորդական առաքելությունը ատենախոսության պաշտպանության ընթացքում արձանագրել է Հայաստանի Հանրապետությունում գիտական աստիճանաշնորհման կանոնակարգի խախտումներ, որոնք թույլ են տրվել ինչպես մասնագիտական խորհրդի, այնպես էլ անձամբ պրն. Վ.Բարխուդարյանի կողմից: Թույլ տրված կանոնակարգային խախտումների մասին հանձնաժողովը թիվ ՄԻ-203 առ 11.12.03թ. տեղեկացրել է ՀՀ բարձրագույն որակավորման հանձնաժողովին:

Դրանից հետո, պրն. Վ.Բարխուդարյանը, մոռացության մատնելով իր իսկ կողմից նոյեմբերի 3-ին ստորագրված պաշտոնական գրությունը, «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի նույն տարվա դեկտեմբերի 26-ի համարում «Իսկական գիտականության և հայրենասիրության սահմանները» խորագրով հրապարակման մեջ հայտարարում է, թե ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի դիտորդական առաքելության մասին տեղեկացել է միայն իրենց թույլ տված խախտումների վերաբերյալ հանձնաժողովի նամակից: Իսկ «Նովոյե Վրեմյա» թերթի հիշատակված հրապարակման մեջ էլ պնդում է հակառակը՝ հանձնաժողովի կողմից իրեն կանխավ դիմելու փաստը, սակայն այս անգամ էլ հարկ համարելով խեղաթյուրել հանձնաժողովի նամակի բովանդակությունը:

Նման վարվելակերպը գուցե տարօրինակ չթվար, եթե դա չկիրառվեր զանազան պատվաբեր տիտղոսներ կրող և ՀՀ ԳԱԱ-ում վարչական պատասխանատու պաշտոն զբաղեցնող անձի կողմից: Պրն. Վ.Բարխուդարյանը «Նովոյե Վրեմյա»-ի իր հարցազրույցում նաև պնդում է, թե ինքը չի հասկանում, թե ինչու է մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովը անհրաժեշտ գտել միջամտել քննարկվող խնդրին: Այլ կերպ ասած՝ չի հասկանում, թե մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող կազմակերպությունը ինչու է զբաղվում մարդու իրավունքների պաշտպանությամբ: Առիթից օգտվելով, հավաստիացնում եմ, որ հանձնաժողովը շարունակելու է գիտական ստեղծագործության ազատության՝ որպես ժողովրդավարական հասարակությունում մարդու կարևորագույն իրավունքներից մեկի դեմ տեղ գտնող ոտնձգությունների դեմ պայքարը, անկախ նրանից թե այդ պայքարն ում է խանգարում մեր իրականությունում:

Ելնելով շարադրվածից, խնդրում եմ Ձեզ «Նովոյե Վրեմյա» թերթի միջոցով շտկել նույն թերթի փետրվարի 10-ի համարում տարածված ապատեղեկատվությունը և հանրությանը ներկայացնել իրական փաստերը:

Առդիր՝ 1. Հանձնաժողովի թիվ ՄԻ-187 առ 20.10.03թ. գրության պատճենը

2. Պրն. Վ.Բարխուդարյանի թիվ 24-05/515 առ 03.11.03թ. պատասխանի
պատճենը

3. Հանձնաժողովի թիվ ՄԻ-203 առ 11.12.03թ. գրության պատճենը:

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ,

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Հ. ԱՍՐՅԱՆ

Новое время, 17 февраля 2004 г.

Еще один ракурс...

Председатель комиссии по правам человека при президенте Ованнес Асрян отреагировал на статью "Новый ракурс старой защиты", опубликованную в "НВ" 10 февраля. Он считает, что академик-секретарь, вице-президент АН Владимир Бархударян допустил в своем интервью высказывания, не соответствующие реальности.

В частности, В. Бархударян заявил, что комиссия по правам человека поинтересовалась у него, почему затягивается защита диссертации кандидата исторических наук Армена Айвазяна. Однако, как письменно сообщил "НВ" О. Асрян, комиссия своим запросом от 20 октября 2003 г. (МИ-187) просто выразила академику-секретарю свою обеспокоенность в связи с тем, что арменовед Армен Айвазян лишился возможности участвовать в арменоведческом форуме в АН, что очень отрицательно сказалось на представлениях о свободе научного творчества в Армении. Тем же письмом комиссия проинформировала: правозащитные организации и представители интеллигенции опасаются, что такая пристрастность к Айвазяну ставит под сомнение перспективы его свободной научной деятельности в республике.

"Исходя из вышеупомянутого, — пишет О. Асрян, — г-ну В. Бархударяну было предложено сообщить о сроках защиты диссертации Айвазяном, дабы было обеспечено присутствие наблюдателей от комиссии во время обсуждений... В. Бархударян своей запиской (24-05/515 от 03. 11. 2003 г.) официально проинформировал комиссию по правам человека о месте и времени защиты диссертации Армена Айвазяна. И наблюдательская миссия зафиксировала во время защиты нарушения порядка присуждения научных степеней, причем как со стороны специализированного совета, так и лично г-на В. Бархударяна. Об этих нарушениях наша комиссия проинформировала высшую квалификационную комиссию (МИ-203 от 11. 12. 03 г.). После этого г-н Бархударян, забыв об официальной записке от 3 ноября, подписанной им же, сообщил в публикации "Դժվարին զիտականությունն է հայրենաիրությունն սահմաններ" от 26 декабря), что узнал о присутствии наблюдателей комиссии по правам человека лишь после получения письма о зафиксированных нарушениях. А в "НВ" он утверждает обратное — о факте предварительного обращения к нему комиссии. Но при этом счел нужным исказить содержание письма комиссии. Такое поведение, возможно, не показалось бы странным, если б его не демонстрировало лицо, имеющее разные высокие звания и занимающее в АН ответственную должность. Г-н Бархударян утверждает также в своем интервью, что он не понимает, почему комиссия по правам человека сочла необходимым вмешаться в обсуждаемую проблему. То есть не понимает, почему наша комиссия защищает права человека. Пользуясь случаем, уверяю, что комиссия продолжит борьбу против нарушения права на свободу научного творчества — одного из важнейших прав человека, независимо от того, мешает ли эта борьба кому-то или нет..."

Соб. инф.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՄԱՐԴՈՒ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

375077, Երևան, Մարշալ Բաղրամյանի պողոտա, 26
հեռ. 52-96-89

«11» փետրվարի 2004թ.

թիվ ՄԻ-015

ՆՈՐԻՆ ՍՈՒՐԲ ՕԾՈՒԹՅՈՒՆ
ՏԵՐ ՏԵՐ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՏԵՐ

ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովը
դիմել է «Նովոյե Վրեմյա» թերթի խմբագրին՝ պատմաբան Արմեն Այվազյանի
ատենախոսության պաշտպանության և ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս-քարտուղար
Վլադիմիր Բարխուդարյանի գործողությունների հետ կապված խնդրով:

Հաշվի առնելով, որ վերջինս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Գերագույն Հոգևոր
Խորհրդի անդամ է, մեր պարտքը համարեցինք ծագած խնդրի վերաբերյալ
տեղեկացնել նաև Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Կաթողիկոսարանին:

Առդիր՝ գրություններ 7 թերթից:

ԽՈՐԻՆ ԱԿՆԱԾԱՆՔՈՎ,

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Հ. ԱՄՐՅԱՆ